

meščan. Zakaj je umrl! Materina lahkomišelnost ga je spravila v grob. Njena živa kri se je bila naveščala dolgočasnega moža, odšla je z umetnikom, učiteljem glasbe. Prevarani oče ni prenesel sramote, šel je v prezgodnji grob. Mati se je vrnila k otrokom. Poročila se je z umetnikom, ki je sijajno živel ob premoženju pastrkov, potem pa, ko je prišel na hišo dolg in je usahnila materina lepota — se je izgubil. Maščevala se je nezvestoba. — Očetova jezna senca je poklicala za seboj mater. Devet let stara je prišla Ada v samostan. Šestnajst let staro je vzel brat vun,



V SKALOVJU POD MALIM TRIGLAVOM
4. OKTOBRA 1909

jo dal v Bakar k teti, jo prodajal, ponujal in prodal... Ada ni poznala življenja. Iz tihote samostana postavljena v svet, omožena brez ljubezni, z možem, ki ni bil njej enak po stanu in izobrazbi — je bila Ada brez ravnila, brez trezne razsodbe. Ko je spoznala prve dni zakona, da je njen mož vaje nizkih, beraških razmer, da služba strojnikova ni dovolj visoka za plemkinjo, se je raztogotila. Jaz hočem živeti svojemu stanu primerno! je topotala z nogo. Si se upal vzeti plemenito gospico, skrbi, da bo imela, kar gre njenemu rojstvu. Vzemi, kjer hočeš; imeti moram!

In imela je. Veliko stanovanje, posle, svoj čoln. Nežne nožice niso rade hodile... Kako zmaguje vse to mož strojnik ob mesečnih dvesto goldinarjih, ni vprašala. Naročala je — naj plača! Če je opomnil, da leze v dolg, da bo kmalu več dolga, kot znaša njena dota — petindvajsettisoč goldinarjev, katerih pa ne dobi do edenindvajsetega leta — se je raztogotila in grozila, da ga zapusti. Dovolj je bogatih mož na Reki in drugod, ki znajo ceniti njeno lepoto... Vozi po morju, strojnik! Prinašaj denar, plačaj! Vesel bodi, da imaš ženo, ki vise njene slike po vseh izložbah. Tu kot nemška Gretchen, tam kot Santuzza, tu zavita v pajčolan, pobožnih oči, tam golih ram, vabečih usten. — Ada si je najela stanovanje še v Opatiji, se kazala v posebnih oblekah na promenadi, imela po trinajst slamniki v eni sezoni, se preoblačila po desetkrat na dan, hodila od šivilj do modistinj, od frizerja do fotografa, iz čolna v kočijo. Za ves ta trud je žela poklone moškega sveta, zavidnost ženskega.

Minilo je tretje leto zakona. Ada ni imela deteta, da bi jo vezalo na moža, na dom. Čitanje modernih romanov ji je podkopalo temelj, postavljen v samostanu. Njena duša si je slikala moža, katerega bi ljubila — njena duša bi strpela vsako žrtev za takega moža. Pustila bi vse — in šla za njim... Našla je tak ideal v kapelniku opatijske godbe. Eleganten, duhovit mlad mož, Da je oženjen, to pač nič ne de. Ljubezen je svobodna. Pusti naj kapelnik ženo — Ada pusti moža. V novem svetu si poišče umetnik mesto, tam bosta živela kot goloba. Čemu se joče, kaj ji očita kapelnikova žena? Tista ceremonija, tisti prstan, otroci, vse to ne more zadržavati urnokrile ptice ljubezni. Drugega moža si dobiš, draga — vzemi mojega strojnika! On jadra zdaj daleč po morju, ko se vrne, najde gnezdo prazno.

Še ne bi bila šla. Toda podpisala je menjico na moževo ime, da je dajala lahko denarja ljubimcu... Menjica je zapadla. Ado je prijel strah pred možem. Zvitemu špekulantu je prodala svoje pohištvo. Tri tisoč je stalo, sedemsto ji je ponudil brezdušni kupec. A kaj je hotela? Prodala je, nabasala kovčege, kupila sebi in kapelniku vozni list v Ameriko. Odpejla se je v Hamburg — poslala ljubimcu vozni list in dvesto frankov. V Hamburg naj pride, v hotel Atlantik. — Begunka, ničvrednica! Težko je umirila po poti take očitke vesti; tolažila se je, da ima vsak človek pravico do sreče. — Pride v Hamburg. Čaka dva dni. Kapelnika, idealnega moža ni... „Atlantik“ je pripravljen za pot. Kaj storiti? Ali naj se spusti na morje sama? Morda pride za njo, gotovo so ga ustavile nepremostne ovire. Odpravljala se je na parnik, ko ji prinese sobarica brzojav. Prebledela je na smrt, omahnila. „Hvala za denar,“ je brzojavil